

Dosarul nr. 3ra-989/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: G. Cazacu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, I. Muruianu, E. Palanciuc)

Î N C H E I E R E

17 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Jelihovschi Victor împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Basarabeasca cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea recalculării pensiei,

împotriva deciziei din 19 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 16 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La 6 februarie 2020, Jelihovschi Victor a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Basarabeasca cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea recalculării pensiei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la data de 20 iunie 2003 a ieșit la pensie în conformitate cu prevederile Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne.

A susținut că vechimea în muncă pentru acordarea dreptului la pensie a fost calculată real din timpul de muncă prestat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

În contextul dat a explicat că nu a fost luată în considerație Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 care prevede calculul vechimii în muncă și calculul pensiei lucrătorilor organelor afacerilor interne ce au activat la diferite funcții.

Astfel, a indicat că în toată perioada de activitate în cadrul Ministerului Afacerilor Interne a activat în diferite funcții, inclusiv și cea de pază a persoanelor deținute sub strajă, prin urmare vechimea în muncă urma a fi calculată reieșind din acordarea a două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

A menționat că potrivit certificatului nr. 1766 din 24 aprilie 2018 eliberat de către Inspectoratul de Poliție Basarabeasca, reiese că în perioada 12 iulie 2002 - 20 iunie

2003, a activat în funcția de polițist al Izolatorului de detenție provizorie și escortă al Comisariatului de Poliție Basarabeasca, și conform prevederilor ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018, urmează a fi calculată vechimea în muncă cu înlesniri două zile pentru o zi de serviciu.

A relatat că la data de 3 ianuarie 2020, a depus o cerere în adresa Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Basarabeasca, prin care a solicitat să-i fie recalculată pensia în conformitate prevederile Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 și a ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018.

Ca urmare, prin decizia nr. 43/2020/19 din 3 ianuarie 2020, cererea înaintată a fost respinsă pe motiv că ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018, prevede eliberarea confirmărilor pentru stabilirea pensiei pentru militarii care au activat în cadrul Serviciilor de paza, escortare și deținerea persoanelor reținute și arestate în izolatoare de urmărire penală, și nu recalcularea pensiei.

Astfel, a invocat că prin refuzul primit Casa Teritorială de Asigurării Sociale Basarabeasca, nu a făcut referire la Hotărârea Guvernului sus-menționată, ceea ce denotă că prevederile acestei hotărâri nu au fost luate în calcul.

La fel, a argumentat că refuzul în cauză contravine certificatului eliberat de Inspectoratul de Poliție Basarabeasca nr. 34/22 din 2 ianuarie 2020.

Totodată, a comunicat că la data de 15 ianuarie 2020, a contestat decizia de refuz cu cerere prealabilă, însă până la moment cererea prealabilă nu a fost examinată și nu a primit niciun răspuns.

Este de părere că refuzul pârâtului este în contradicție cu pct. 8 lit. d) al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plată a pensiilor și indemnizațiile militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, care stabilește expres faptul că se acordă două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în izolatoarele de detenție.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 13, 14, 48, 54 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, pct. 8 lit. d) al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

A solicitat anularea deciziei cu privire la respingerea cereri de recalcularea pensiei nr. 43/2020/19 din 3 ianuarie 2020, emisă de către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Basarabeasca, obligarea efectuării recalculării pensiei conform Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 și ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2008, pentru perioada din 12 iulie 2002 - 20 iunie 2003, începând cu momentul încasării pensiei – 20 iunie 2003 și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 2 500 lei.

Prin hotărârea din 16 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost admisă acțiunea. A fost anulată decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Basarabeasca nr. 43/2020/19 din 3 ianuarie 2020 privind respingerea cererii de recalculare a pensiei reclamantului Jelihovschi Victor. A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale de a recalcula lui Jelihovschi Victor pensia pentru vechime în muncă pe perioada 12 iulie 2002-20 iunie 2003, două luni vechime în muncă pentru o lună în serviciu în funcție de polițist al Izolatorului de detenție provizorie al Comisariatului de Poliție Basarabeasca. A fost încasat de la Casa Națională de Asigurări

Sociale în beneficiul lui Jelihovschi Victor cheltuielile de asistență juridică în mărime de 2 500 lei.

La 31 iulie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel împotriva hotărârii din 16 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, iar la data de 14 septembrie 2020 a prezentat motivarea apelului, în termenul prevăzut de art. 232 Cod administrativ.

Prin decizia din 19 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 16 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a reținut ca întemeiată concluzia primei instanțe referitoare la temeinicia acțiunii, având în vedere că subdiviziunile menționate în care a activat Jelihovschi Victor sunt entități destinate pentru deținerea persoanelor, și care cad sub incidența reglementărilor pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, ce permit calcularea a două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, deoarece acesta a exercitat serviciul nemijlocit în Izolatorul de detenție provizorie al Comisariatului de Poliție Basarabeasca.

Ca urmare, a conchis că colaboratorii care efectuează serviciul de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoarele de detenție provizorie) au dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, calculându-se două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

La 24 mai 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 19 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, iar la data de 24 august 2021 a prezentat motivarea recursului.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată deoarece instanța de apel nu a elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei și a aplicat eronat normele de drept material.

A obiectat că în legislația națională nu există un act normativ care să prevadă dreptul colaboratorilor Ministerului Afacerilor Interne care au activat sau activează în cadrul Izolatorului de detenție provizorie la calcularea vechimii în muncă cu înlesniri de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

A explicat că legislația aplicabilă speței în cauză pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, reglementează doar dreptul colaboratorilor instituțiilor penitenciare la calcularea vechimii în muncă cu avantaje care activează nemijlocit în izolatoarele de urmărire penală.

A accentuat că instanța de apel urma să facă o delimitare între activitatea dintr-o subdiviziune a Inspectoratului de Poliție cum este Izolatorul de detenție provizorie, Batalionul de escortă și pază și o instituție penitenciară.

Cu referire la prevederile din Hotărârea Guvernului sus-menționată, a remarcat că Ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018 depășește prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii.

În conformitate cu art. 244 alin.(1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă

legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 19 mai 2021, dispozitivul fiind notificat recurentului la data de 20 mai 2021, iar decizia motivată ce se solicită a fi casată la data de 2 august 2021, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică și avizul de recepție a scrisorii recomandate anexate la dosar (f. d. 148, 154). Astfel, recursul depus la 24 mai 2021 și motivarea recursului prezentată la data de 24 august 2021, sunt în termen.

La 24 septembrie 2021 în adresa Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Basarabeasca și lui Jelihovschi Victor a fost expediată copia recursului (f. d. 162), cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, însă aceștia până la examinarea admisibilității recursului nu și-au valorificat acest drept.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele

expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Aliona Miron